

Орієнтовне календарно-тематичне планування

Українська література. 11 клас

Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 10–11 класи (рівень стандарту)

Авторський колектив:

Р. В. Мовчан, провідний науковий співробітник Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України, доктор філологічних наук, професор (*голова робочої групи*); *С. Р. Молочко*, старший викладач кафедри філологічних дисциплін та методики їх викладання, методист відділу суспільно-гуманітарних дисциплін Чернігівського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти імені К. Д. Ушинського, учитель-методист (*заступник голови*); *Д. І. Дроздовський*, докторант, науковий співробітник Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України, кандидат філологічних наук; *Л. Т. Коваленко*, викладач кафедри методики мов та літератури Інституту післядипломної педагогічної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка, заступник директора Інституту післядипломної педагогічної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка; *А. М. Фасоля*, провідний науковий співробітник відділу навчання української мови і літератури Інституту педагогіки НАПН України, кандидат педагогічних наук; *В. І. Цимбалюк*, учитель української мови та літератури НВК «Сквирський ліцей — ЗОШ I–II ступенів», кандидат педагогічних наук, заслужений учитель України.

Усього — 70 год. На тиждень — 2 год. Текстуальне вивчення творів — 57 год. Розвиток мовлення — 4 год. Позакласне читання — 2 год. Резервний час — 7 год.

Примітки:

— Запропонована кількість часу на вивчення кожного розділу, теми є *орієнтовною*, учитель *може* її *змінювати* (у межах 70 годин);

— самостійні роботи (до тематичних розділів) мають рекомендаційний характер.

	Кількість годин	Контрольні роботи (тести, відповіді на запитання)	Класний твір (міні-твір, есе)	Розвиток мовлення		Позакласне читання	Література рідного краю	Тематична атестація
				у	п			
Рік	70	4	2	2	2	2	2	6

I семестр	32	2	1	1	1	1	1	3
II семестр	38	2	1	1	1	1	1	3

№	Зміст програмового матеріалу	Дата
	I семестр	
	Вступ «Розстріляне відродження»	
1	Українська література ХХ ст. як новий етап в історії національної культури. Суспільно-історичні умови розвитку, основні стилеві напрями (модернізм, соцреалізм, постмодернізм). Митець і влада, свобода творчості. Стилєве розмаїття мистецтва 1920-х років. Поняття «розстріляне відродження», домінування соцреалістичної естетики в 1930-ті роки. ТЛ: «розстріляне відродження».	
	Літературний авангард (оглядово)	
2	Авангардні тенденції в українській літературі 1920-х років. Поет-футурист М. Семенко — сміливий експериментатор. Урбаністичні мотиви його лірики, їхня змістова новизна, ламання класичної форми («Бажання», «Місто», «Запрошення») ТЛ: авангард, футуризм, урбанізм.	
	Поетичне самовираження	
3	Провідна роль поезії у 1920-ті роки. Потужне ліричне самовираження, емоційне переживання пореволюційної епохи, її духовних катаклізмів. Павло Тичина — найбільший модерніст 1920-х років. Основне з життя і творчості поета; трагізм його творчої долі. Звернення до «вічних» тем, мотивів, особливості віршування; потужне ліричне «Я» як символ нової людини; поєднання тенденцій символізму, неоромантизму, експресіонізму, імпресіонізму.	
4	Феномен «кларнетизму». Павло Тичина. «Арфами, арфами...», «О панно	

	Інно...», «Ви знаєте, як липа шелестить...». Вітаїстичність як наскрізна оптимістична тональність, життєствердна настроєвість (зб. «Соняшні кларнети»).	
5	Художнє відтворення національно-визвольного пробудження народу, уславлення борців за вільну Україну («Пам'яті тридцяти», «Одчиняйте двері...»). <i>Самостійна робота № 1</i>	
6	Євген Плужник — один із провідних поетів «розстріляного відродження». Його творча біографія, трагічна доля. «Вчись у природи творчого спокою...», «Ніч... а човен — як срібний птах!...». Сповідальність, ліричність, філософічність лірики. Урівноваженість душевного стану ліричного героя, мотив туги за минулістю краси, гармонією світу і людини, мить і вічність у чуттєвому вираженні.	
	«Київські неокласики»	
7	Група «київських неокласиків». Їхнє творче кредо, орієнтація на традицію, класичну форму вірша. Різногранний творчий шлях М. Рильського, рання творчість. Філософічність, афористичність його лірики. Мотиви пошуків душевної рівноваги, краси в житті та в душі, вітаїзм, сповідальність, життєлюбство. Захоплення красою й величчю світу (*«Солодкий світ!...»). ТЛ: філософічність, сонет.	
8	Сонет «У теплі дні збирання винограду» — вишуканий зразок неокласичної інтимної лірики. Краса природи, краса людини та її почуттів. Звернення до античних образів. <i>Самостійна робота № 2</i>	
9	Тематична атестація № 1. Контрольна робота (тести, відповіді на питання). <i>Вступ. «Розстріляне відродження». Літературний авангард. М. Семенко. «Бажання», «Місто», «Запрошення». Поетичне самовираження. Павло Тичина «Арфами, арфами...», «О панно Інно...», «Ви знаєте, як липа шелестить...», «Одчиняйте двері...», «Пам'яті тридцяти». Євген Плужник «Вчись у природи творчого спокою...», «Ніч... а човен — як срібний птах!...». «Київські неокласики». Максим Рильський *«Солодкий світ!...», «У теплі дні збирання винограду».</i>	
	Прозове розмаїття	
10	Жанрово-стильове розмаїття. Нові теми, проблеми. Часткова ідеологічна заангажованість, експериментаторські модерністські пошуки, опертя на національну і європейську традиції. Зв'язок із поезією.	

	Микола Хвильовий (М. Фітільов). Життєвий і творчий шлях. Провідна роль у літературно-мистецькому житті 1920-х років. Романтичність світобачення. Участь у ВАПЛІТЕ, у дискусії 1925–1928 рр.	
11	«Я (Романтика)» — новела про добро і зло в житті та в душі. Проблема внутрішнього роздвоєння людини між гуманізмом і фанатичною відданістю революції, між загальнолюдськими, вічними цінностями й політичною кон'юктурою. Реальне та уявне у творі. Образ ліричного «Я». Роль присвяти. Образ матері, його символічність.	
12	Юрій Яновський. Творча біографія письменника, загальна характеристика творчості. Ю.Яновський і кіно. Романтичність світовідчуття. Романтизована стихія національно-визвольного руху (роман «Чотири шаблі»). Роман у новелах «Вершники» — зразок соцреалізму.	
13	Новаторство художньої форми («Майстер корабля»): модерний сюжет, що інтригує, умовність фабули, зміщення часопростору. Морально-етичні колізії твору. Національне кризь призму загальнолюдського. ТЛ: художній час і простір, умовність зображення.	
14	Проблеми творення нової української культури, духовності української людини, її самоусвідомлення в новій дійсності, символічність образів. Неоромантичні герої То-Ма-Кі, Режисер, Сев, Тайях та їх прототипи, модерністські образи Міста, Моря. <i>Самостійна робота № 3.</i>	
15	РМ № 1 (усно). Усний журнал (на вибір): «Проблема роздвоєності людської особистості» (на матеріалі творів Миколи Хвильового), «Юрій Яновський і кіно».	
16	Валер'ян Підмогильний. Життєвий шлях, трагічна загибель. Автор інтелектуально-психологічної прози, перекладач. Світові мотиви підкорення людиною міста, її самоствердження в ньому, інтерпретовані на національному матеріалі (роман «Місто») ТЛ: урбаністичний роман.	
17	«Місто». Зображення «цілісної» людини: в єдності біологічного, духовного, соціального. Образ українського інтелігента Степана Радченка, вихідця із селян, еволюція його характеру, проблеми ствердження в міському середовищі.	
18	Морально-етичні колізії твору. Жіночі образи в ньому.	
19	Остап Вишня (Павло Губенко). Трагічна творча доля українського гумориста,	

	<p>велика популярність і значення його усмішок у 1920-ті роки. Відбиток у них тодішнього суспільства, літературно-мистецького середовища. Письменник і його час. «Моя автобіографія».</p> <p>ТЛ: усмішка.</p>	
20	<p>Оптимізм, любов до природи, людини, м'який гумор як риса індивідуального почерку Остапа Вишні. Пейзаж, портрет, характер людини, авторський голос, народні прикмети, прислів'я та приказки в усмішках (*«Письменники», *«Сом»). <i>Самостійна робота № 4.</i></p>	
21	<p>РМ № 2 (письмово). Написання усмішки.</p>	
22	<p>Тематична атестація № 2. Контрольна робота (тести, відповіді на питання). <i>Прозове розмаїття.</i> Микола Хвильовий «Я (Романтика)». Юрій Яновський «Майстер корабля». Валер'ян Підмогильний «Місто». Остап Вишня «Моя автобіографія», *«Письменники»,* «Сом».</p>	
	<p>Модерна драматургія</p>	
23	<p>Розвиток національного театру («Березіль» Леся Курбаса, Харківський театр ім. І. Франка), драматургії 1920–1930 рр. (від ідеологічних агіток до психологічної драми). П'єси В.Винниченка, М. Куліша, І. Дніпровського, І. Кочерги, Я. Мамонтова на перетині традицій «корифеїв», зарубіжної класики і модерної драматургії.</p> <p>Микола Куліш. Основне про життєвий і творчий шлях митця. Зв'язок із театром Л. Курбаса. Національний матеріал і вселюдські, «вічні» мотиви та проблеми у п'єсах.</p>	
24	<p>Сатирична комедія «Мина Мазайло». Специфіка комедійного жанру: про серйозне легко, грайливо. Драматургічна майстерність автора. Актуальність п'єси для нашого часу.</p> <p>ТЛ: сатирична комедія.</p>	
25	<p>Проблема готовності українського суспільства бути українським (на прикладі позиції, поведінки дійових осіб). Розвінчання національного нігілізму, духовної обмеженості на матеріалі українізації (Мина, Мокій, дядько Тарас, тьотя Мотя). Сатиричне викриття бездуховності обивателів, що зрікаються своєї мови, культури, родового коріння.</p> <p><i>Самостійна робота № 5.</i></p>	
	<p>Перлини західноукраїнської літератури</p>	
26	<p>Автономність, відкритість зарубіжним традиціям і новітнім процесам, розвиток</p>	

	української літератури в Західній Україні до 1939 р. Богдан-Ігор Антонич. Коротко про митця. Аполітичність, наскрізна життєствердність, метафоричність і міфологізм поезій; екзотика лемківського краю в контексті вселюдських мотивів. Лемківська конкретика як джерело образних асоціацій. «Зелена євангелія» — нерозривна єдність природи і людини, ідея життєствердження. Поєднання язичницьких мотивів із християнськими («Різдво», *«Коляда»). Роздуми над поезією Б.-І. Антонича. ТЛ: міфологізм, асоціативність.	
27	Осип Турянський. Коротко про письменника. Історичний матеріал Першої світової війни як предмет художнього узагальнення й філософського осмислення. «Поza межами болю» — поема в прозі, що хвилює, єднає людські серця, звільняє і просвітлює душу. ТЛ: поема в прозі.	
28	Умовність зображення (події поза конкретним часом і простором). Загальнолюдські мотиви і гуманістичні цінності. Біологічні інстинкти і духовна воля до життя: ідея перемоги духу над матерією.	
29	Гуманістичний, життєствердний пафос поеми в прозі, його вселюдська значимість і всеохопність. <i>Самостійна робота №6.</i>	
30	Тематична атестація №3. Контрольний класний твір за творчістю М. Куліша, Б.-І. Антонича, О. Турянського.	
31	<i>Урок позакласного читання № 1</i>	
32	<i>Література рідного краю № 1.</i> Повторення та узагальнення вивченого.	
	II семестр	
	«Під чужим небом»	
33	Література письменників-емігрантів. «Празька школа» української поезії та її представники. Євген Маланюк. Коротко про митця.	
34	Художнє осмислення героїчної і трагічної історії України, оптимістичний висновок про її майбутнє в поезії Євгена Маланюка «Уривок з поеми». Її актуальність, символічність назви. «Напис на книзі віршів...» — ліричний роздум про призначення поезії, важливості місії поета закарбовувати свій час для нащадків.	
35	Іван Багряний (І. Лозов'ягін). Основні віхи життя й творчості митця, його громадянська позиція. «Тигролови» як український пригодницький роман. Проблема свободи й боротьби за визволення. Жанрові особливості (динаміка	

	сюжету, неоромантичність та ін.). ТЛ: пригодницький роман.	
36	Вольовий характер Григорія Многогрішного. РМ № 3 (усно). Усний міні-твір «Сміливі завжди мають щастя».	
37	Родина Сірків, майор Медвин. Символіка роману, ідея перемоги добра над злом. Популярність твору «Тигролови» у повоєнній Європі. Актуальність для нашого часу. <i>Самостійна робота № 7</i>	
	Воєнне лихоліття	
38	Участь українських письменників у Другій світовій війні. Активізація патріотичної тематики, героїчного пафосу, посилення філософічності в літературі цього періоду. Засилля соцреалізму в мистецтві повоєнного періоду. Олександр Довженко. Трагічна творча біографія митця. Відомий у світі кінорежисер, засновник поетичного кіно. Романтичне світобачення. Довженко-художник.	
39	Довженко-прозаїк (оповідання часів війни, кіноповість «Україна в огні»). Джерело вивчення історії його життя і трагічної доби — «Щоденник». Правда про український народ, його історію крізь призму авторського бачення й оцінки. Національні та загальнолюдські проблеми, поєднання особистісного, виражального начала з публіцистикою. ТЛ: кіноповість, публіцистичність.	
40	Історія написання «Зачарованої Десни» (1942–1956), автобіографічна основа, сповідальність. Ця кіноповість — у часи воєнного лихоліття як душевна розрада, сповідь, моральна опора для митця. Поєднання минулого і сучасного.	
41	Два ліричні герої: малий Сашко і зріла людина, митець. Морально-етичні проблеми, порушені в кіноповісті.	
42	Олесь Гончар. Коротко про письменника. Загальна характеристика доробку. Творчий злет у 1960-ті роки. Його громадянська й життєва позиції, роль у духовному відродженні нації. Рання новелістика (1940-ві роки), її неоромантизм. Мрія і дійсність у новелі «Модри Камень». Романтична ідея кохання, що перемагає смерть. Образи українського бійця і юної словачки Терези. Особливість оповіді, роль кольорової гами в новелі. ТЛ: новела (поглиблено). <i>Самостійна робота №8.</i>	
43	Тематична атестація №4. Контрольна робота (тести, відповіді на питання).	

	«Під чужим небом». Євген Маланюк «Уривок з поеми», «Напис на книзі віршів...». Іван Багряний «Тигролови». <i>Воєнне лихоліття</i> . Олександр Довженко «Щоденник» (періоду війни), «Зачарована Десна». Олесь Гончар «Модри Камень».	
	Літературне «Шістдесятництво»	
44	Нова хвиля відродження української літературина початку 1960-х років. «Шістдесятництво» як явище культурологічне й соціальне. Його зв'язок із дисидентським рухом. Ідейно-стильове розмаїття, тематична і формотворча новизна творчості «шістдесятників». Василь Симоненко. Коротко про митця («витязь молоді української поезії»). Традиційність його лірики. Образ України, громадянський вибір поета («Задивляюсь у твої зіниці...»).	
45	Мотив самоствердження людини у складному сучасному світі, її самодостатність і самоцінність («Я...»). Інтимна лірика В. Симоненка («Ну, скажи, хіба не фантастично...», «Ікс плюс ігрек»). Роздуми над поезією митця та її мотивами. ТЛ: віршові розміри (повторення).	
46	Дмитро Павличко. Основні відомості про поета, перекладача. Основні мотиви його творів. Пісенна лірика, її популярність. Вірш «Два кольори», який став народною піснею. Національний колорит поетичних образів, роль антитези. Збірка любовної лірики «Гасмниця твого обличчя». Використання фольклорних, персоніфікованих образів для передачі глибокого почуття кохання (*«Я стужився, мила, за тобою...»).	
47	Іван Драч — невтомний шукач нового змісту і нової форми в поезії. Переосмислення жанру балади. «Балада про соняшник» — поетичний роздум про суть мистецтва, процес творчості. Символічність образів соняшника, сонця. ТЛ: балада (повторення).	
48	Микола Вінграновський — учень О.Довженка. Коротко про поета, прозаїка, кіномитця. Вселюдські, національні мотиви крізь призму «інтимного самозосередження». Вируюча пристрасть, несподівана асоціативність, буйна фантазія, образна деталь його поезії. Інтимна лірика зб. «Цю жінку я люблю». Поезія про «вічну», одну-єдину любов, яка перемагає труднощі, долає час і простір. Глибокі любовні переживання ліричного героя, передані образною символікою, символічною кольористикою (синім кольором). Думки й відчуття, навіяні цим віршем.	

	<i>Самостійна робота № 9.</i>	
49	Григор Тютюнник. Коротко про письменника і його творчість. «Вічна» тема «любовного трикутника» в новітній інтерпретації («Три зозулі з поклоном») ТЛ: художня деталь (поглиблено). <i>Самостійна робота №10.</i>	
50	Зміщення часових площин як художній засіб. Роль художньої деталі в розкритті характеру, ідеї. РМ № 4 (письмово). Міні-твір«Образ любові як втілення високої християнської цінності, яка вивищує людину над прагматичною буденністю, очищає її душу».	
	Митець і суспільство	
51	Ліна Костенко. Творчий шлях. Особливості індивідуального стилю (філософічність, історизм мислення, традиційність, інтелектуалізм, публіцистичність).	
52	«Страшні слова, коли вони мовчать». «Хай буде легко. Дотиком пера...» — ліричні роздуми про значення слова в житті людини, суть мистецтва, його роль у суспільстві.	
53	«Недумано, негадано...» — інтимна лірика як спонука до роздумів про суть кохання. Її сповідальність.	
54	«По сей день Посейдон посідає свій трон...»: мотив єднання людини зі світом рукотворної краси (мистецтво) і природою. Потреба наповнювати життя прекрасним. Зв'язок із античною міфологією. Пошуки справжнього (не оманливого) щастя. Здатність людини протистояти дрібному й бачити величне.	
55	Історико-фольклорна основа історичного роману у віршах «Маруся Чурай». ТЛ: роман у віршах.	
56	Духовне життя нації крізь призму нещасливого кохання. Центральні проблеми: митець і суспільство, індивідуальна свобода людини. <i>Самостійна робота № 11.</i>	
	Стоїчна українська поезія	
57	Василь Стус — поет як символ незламного духу, збереження людської гідності. Загальний огляд його життя й творчості (відчуження від світу, проблема вибору, стан трагічної самотності й активної дії, формування себе; атмосфера розтлінного духу тоталітарної системи). Узагальнені образи крізь призму індивідуальної долі.	
58	Поезія Стуса — зразок «стоїчної» поезії у світовій ліриці («Крізь сотні сумнівів	

	я йду до тебе...», «Господи, гніву пречистого...»). Стан активної позиції ліричного героя. Екзистенційна (буттєва) проблема вибору, віра в себе, надія на здолаття всіх перешкод. Упевненість у власному виборі. Приклад великої мужності й сили духу. ТЛ: екзистенційні ідеї в художньому творі.	
59	Тематична атестація № 5. Контрольна робота (тести, відповіді на питання). Літературне «шістдесятництво». Василь Симоненко «Задивляюсь у твої зіниці...», «Я...». Дмитро Павличко «Два кольори», *«Я стужився, мила, за тобою...». Іван Драч «Балада про соняшник». Микола Вінграновський «У синьому небі я висіяв ліс». Григорій Тютюнник «Три зозулі з поклоном».	
	Сучасна українська література	
60	Історико-культурна ситуація наприкінці ХХ — на початку ХХІ ст. (на шляху до нового відродження). З'ява нового літературного покоління. Найвагоміші здобутки сучасної літератури. Сильове розмаїття, експериментаторство, пошуки нових форм і тем. Література елітарна, вишукана, високохудожня. Література масова, популярна (її інтенсивний розвиток). Постмодернізм як один із художніх напрямів мистецтва 1990-х років, його риси. ТЛ: постмодернізм; література елітарна, масова.	
61	Сучасна українська поезія: І. Римарук («Обнови»), Ю. Андрухович («Астролог», «Пісня мандрівного спудея»),	
62	Сучасна українська поезія: О. Забужко («Рядок з автобіографії», «Читаючи історію»), О. Ірванець («До французького шансоньє»), С. Жадан («Музика, очерет...», «Смерть моряка»).	
63- 64	Сучасна українська проза, есеїстика: Г. Пагутяк («Потрапити в сад», «Косар»), Ю. Андрухович («ShevchenkoisOK»), В. Діброва («Андріївський узвіз»), Я. Мельник («Далекий простір»).	
65	Тематична атестація № 6. Контрольний класний твір за творчістю сучасних українських письменників.	
66	<i>Урок позакласного читання № 2.</i>	
67	<i>Література рідного краю № 2.</i>	
	Узагальнення та систематизація вивченого	
68	Дискусія щодо питань розвитку сучасної української літератури та її перспективи.	
69	Бесіда про твори, вивчені впродовж навчального року. Зосередження уваги на	

	їхніх художніх особливостях, новаторстві (на тлі відповідного відрізка часу).	
70	Підсумковий урок.	